

	Instrukcja ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami		Data opracowania:	17.01.2022 r.
			Numer instrukcji	1/2022
			Nr wersji	1
			Liczba stron:	8
Opracował: <i>Specjalista ds. bhp, p.poż. i oc.</i> Izabela Gawza		Sprawdził: <i>Gł. specjalista ds. komunikacji</i> Kamila Rudnicka		Zatwierdził: <i>Prezes Zarządu</i> Mariusz Marciniak

Instrukcja ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami

1. Rozdzielnik instrukcji

Symbol działu:	NH	NK	KA			-	-	-	-	-	-	-
Symbol działu:	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

2. Spis treści

1. Rozdzielnik instrukcji	2
2. Spis treści	2
3. Cel instrukcji	3
4. Zakres stosowania.....	3
5. Definicje.....	3
6. Odpowiedzialność	4
7. Utrudnienia w zakresie ewakuacji.....	4
7.1. Osób z dysfunkcjami wzroku.....	4
7.2. Osób z dysfunkcjami słuchu	4
7.3. Osób z niepełnosprawnością intelektualną	4
7.4. Osób z niepełnosprawnością ruchową.....	4
8. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.....	4
8.1. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku.....	4
8.2. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu.....	5
8.3. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.....	5
8.4. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością ruchową.....	5
8.5. Przykładowe sposoby ewakuowania osób	6
9. Ewakuacja petentów z biurowca Spółki	7
10. Dokumenty przywołane/związane.....	8

3. Cel instrukcji

Celem przedmiotowej instrukcji jest określenie zasad postępowania w przypadku konieczności ewakuacji interesantów w tym osób ze szczególnymi potrzebami, które mogą okazjonalnie przebywać na terenie Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku. Obsługa petentów prowadzona jest w głównej siedzibie Spółki zlokalizowanej przy ul. Toruńskiej 146, we Włocławku. Przestrzeń ogólnodostępna dla petentów obejmuje hol zlokalizowany na parterze, w obrębie którego dostępne jest stanowisko obsługi interesanta- Punkt Informacyjno-Kancelaryjny oraz kasa. Spotkania z Zarządem Spółki odbywają się w sali konferencyjnej do której wejście możliwe jest bezpośrednio z holu. Ze względu na ograniczenia związane z występowaniem wirusa SARS- CoV-2, nie przewiduje się możliwości przebywania petentów w innych obszarach budynku, niż wyznaczona przestrzeń.

4. Zakres stosowania

Ustalenia niniejszej instrukcji mają zastosowanie w przypadku wystąpienia na terenie biurowca Spółki pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, w wyniku którego nastąpi konieczności ewakuowania interesantów, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.

5. Definicje

Droga ewakuacyjna- cały odcinek drogi do przebycia z dowolnego punktu w budynku do wyjścia końcowego na przestrzeń otwartą lub do innej strefy pożarowej.

Ewakuacja- zorganizowanie przemieszczanie się ludzi wraz z mieniem z miejsca, w którym występuje zagrożenie, na obszar bezpieczny.

Miejscowe zagrożenie- inne niż pożar zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego, działań człowieka lub naturalnych sił przyrody, stwarzające zagrożenia.

Osoba ze szczególnymi potrzebami – osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami¹.

Panika- nagły, niepohamowany, często nieuzasadniony strach ogarniający zwykle dużą grupę ludzi.

Pożar- niekontrolowany proces spalania zachodzący poza miejscem do tego celu przeznaczonym, stwarzający zagrożenie dla osób oraz mienia.

Spółka- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku.

Biurowiec Spółki- główny budynek administracyjno-biurowy Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku, zlokalizowany przy ul. Toruńskiej 146.

PIK- Punkt Informacyjno-Kancelaryjny.

¹ Art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 r. poz. 1696)

6. Odpowiedzialność

Obsługa Punktu informacyjno-kancelaryjnego

- odpowiada za poinformowanie interesantów przebywających na terenie biurowca Spółki o konieczności podjęcia ewakuacji;
- wskazuje drogę ewakuacji, która umożliwi w sposób bezpieczny opuścić budynek;
- udziela pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami w opuszczeniu budynku.

7. Utrudnienia w zakresie ewakuacji

7.1. Osób z dysfunkcjami wzroku

- brak świadomości występowania zagrożeń niesłyszalnych;
- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom;
- zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują panikę, stres, niechęć lub niemożność działania;
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze;
- niemożność/trudności w zakresie samodzielnego poruszania się po terenie nieznanym.

7.2. Osób z dysfunkcjami słuchu

- nie słyszą sygnałów dźwiękowych;
- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniach za pomocą syren, głośników;
- utrudniona komunikacja, w szczególności w przypadku wystąpienia zadymienia lub ciemności;

7.3. Osób z niepełnosprawnością intelektualną

- strach, nieufność wobec osób nieznanymi, obcych;
- możliwe trudności w zakresie zrozumienia i przetwarzania informacji o występującym zagrożeniu;
- kłopoty ze zrozumieniem poleceń;
- zainteresowanie nową sytuacją- ciekawość, która może narażać na niebezpieczeństwo;
- utrudnienia w zakresie nawiązywania kontaktu oraz realizacją poleceń osób koordynujących działaniami ewakuacyjnymi.

7.4. Osób z niepełnosprawnością ruchową

- utrudniona zdolność samodzielnego poruszania;
- dobór właściwych dróg ewakuacyjnych.

8. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami

8.1. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku

8.1.1. Nawiąź kontakt słowny

- a) wymień swoje imię i nazwisko;
- b) poinformuj o tym co się dzieje;
- c) powiadom o konieczności ewakuowania się.

8.1.2. Pomóż osobie niewidomej opuścić miejsce występowania zagrożenia

- a) W tym celu zaproponuj, aby osoba niewidoma lub słabowidząca chwyciła Cię za ramię oraz stanęła za Tobą.
- b) Pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, należy dokładnie obserwować podłogę i przestrzeń oraz opisywać otoczenie i napotkanie przeszkody.

- c) Jeżeli w trakcie ewakuacji istnieje konieczność przejścia przez drzwi, upewnij się, że osoba niewidoma znajduje się po stronie zawiasów. W innym przypadku należy zawiadomić ją odpowiednio wcześniej o takim manewrze oraz poprosić o zmianę trzymanego ramienia.

8.1.3. Pamiętaj, że sam okrzyk „uwaga!” nie pozwoli osobie z dysfunkcjami wzroku w zareagować w sposób właściwy, gdyż nie ma ona wiedzy dotyczącej źródła zagrożenia. Zauważając przeszkodę, przekaz informację, o wymaganym sposobie zachowania np.: pochyl się, przeskocz itp.

8.2. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu

8.2.1. Nawiąż kontakt z osobą niesłyszącą lub niedosłyszącą, w tym celu w zależności od sytuacji możesz zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia, celem zwrócenia na siebie jej uwagi.

8.2.2. Zanim zaczniesz mówić upewnij się, że ta osoba na Ciebie patrzy.

8.2.3. Mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy.

8.2.4. Jeżeli osoba niedosłysząca lub niesłysząca nie rozumie komunikatu, nie powtarzaj go, tylko postaraj się ująć to co chcesz powiedzieć inaczej. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie rozumie przekazywanego ustnie komunikatu, należy ostrzec ją w inny sposób np. przez napis na kartce.

8.3. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

8.3.1. Nawiąż kontakt słowny

- a) wymień swoje imię i nazwisko;
- b) poinformuj o zaistniałej sytuacji oraz konieczności ewakuowania się z budynku;
- c) ustal czy w budynku obecny jest opiekun.

8.3.2. Zaproponuj pomoc w opuszczeniu miejsca występowania zagrożenia.

8.3.3. Upewnij się, że osoba z niepełnosprawnością intelektualną opuściła strefę zagrożenia.

8.3.4. W przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością intelektualną przebywa na terenie biurowca wraz z opiekunem, którego nie udało się odnaleźć do momentu opuszczenia strefy zagrożenia, pozostaj z tą osobą w miejscu bezpiecznym oraz postaraj się ustalić miejsce przebywania opiekuna.

8.3.5. Pamiętaj, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą być nieufne wobec osób im nieznanymi oraz przejawiać zainteresowanie zaistniałą sytuacją, co może w znaczny sposób utrudnić ich ewakuację.

8.4. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością ruchową

8.4.1. Poinformuj o zaistniałej sytuacji oraz konieczności ewakuowania się z budynku, wskaż właściwą drogę ewakuacji.

8.4.2. Zaproponuj pomoc w opuszczeniu miejsca zagrożenia.

8.4.3. Udzielenie pomocy w ewakuacji osobom z dysfunkcjami ruchu może polegać na wyniesieniu ich ze strefy zagrożenia. Aby wynieść osobę poszkodowaną, należy użyć dowolnej metody, ważne, aby była ona skuteczna oraz nie powodowała znacznego opóźnienia w ewakuacji. Dobór odpowiedniej metody, zależy będzie w głównej mierze od ciężaru (wagi) osoby ewakuowanej oraz liczby ratowników.

8.5. Przykładowe sposoby ewakuowania osób z niepełnosprawnością ruchową lub osób z dysfunkcjami wzroku

- a) Ewakuacja poszkodowanego przy użyciu noszy
- b) Przenoszenie z wykorzystaniem tzw. chwytu „kończynowego”

Jeden z ratujących stojący od strony głowy chwytą ewakuowanego pod pachy, zaś drugi pod kolana stojąc tyłem do ratowanego

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

- c) Transport „na stołeczku”

Ratownicy odpowiednim uchwytem dłoni tworzą siedzenie z rąk, na którym siada ratowany, trzymając asystentów za szyję.

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

- d) Chwyt huśtawkowy

Ratownicy chwytają swoje zewnętrzne dłonie, na których siada ratowany, ręce zewnętrzne tworzą poręcz

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

e) Przenoszenie na krześle

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

f) Chwyt kołyskowy

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

g) Chwyt tłumokowy

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

h) Przenoszenie chwytem strażackim

Źródło: Kurs strażaków ratowników OSP część I; P. Bielecki;
<https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>

9. Ewakuacja petentów z biurowca Spółki

- 9.1. Decyzję o podjęciu ewakuacji z obiektów administrowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Włocławku, podejmuje Prezes Zarządu lub w przypadku nieobecności- Prokurenci.
- 9.2. Osobami odpowiedzialnymi za przekazanie decyzji dotyczącej podjęcia ewakuacji, interesantom obecnym na terenie biurowca Spółki są pracownicy obsługujący Punkt Informacyjno-Kancelaryjny.
- 9.3. Obsługa Punktu Informacyjno-Kancelaryjnego informację dotyczącą zaistniałej sytuacji przekazuje spokojnie, starając się nie wywoływać paniki wśród osób obecnych na terenie Spółki.
- 9.4. Jeżeli na terenie biurowca Spółki przebywają osoby ze szczególnymi potrzebami, przekazanie komunikatu powinno przebiegać z zastosowaniem wymagań, o których mowa w pkt. 8.1., 8.2., 8.3. i 8.4.

- 9.5. Ewakuacja powinna odbywać się z wykorzystaniem najbezpieczniejszej i najkrótszej drogi ewakuacyjnej. Podczas przekazywania informacji o występującym zagrożeniu oraz konieczności podjęcia ewakuacji, obsługa PIK wskazując drogę ewakuacyjną, zobowiązani są przemieszczać się petenci, celem opuszczenia strefy zagrożenia. W przypadku interesantów, ewakuacja powinna odbywać się wyjściem ewakuacyjnym stanowiącym wejście główne do biurowca Spółki.
- 9.6. W zależności od zaistniałej sytuacji, ewakuacja z ze strefy zagrożenia może odbywać się jedną z dróg ewakuacyjnych prowadzących do wyjść ewakuacyjnych zlokalizowanym po bocznych stronach biurowca, zgodnie ze schemat lokalizacji dróg i wyjść ewakuacyjnych- załącznik nr IZSZ-4 „Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla biurowca”.
- 9.7. Obsługa PIK pomaga osobom ze szczególnymi potrzebami opuścić budynek Spółki. Zakres postępowania w zależności od potrzeb danej osoby zawierają pkt 8.1., 8.2., 8.3. lub 8.4.
- 9.8. Jeżeli zakres podejmowanych działań ewakuacyjnych obejmuje konieczność przeniesienia osoby ze szczególnymi potrzebami ze strefy zagrożenia na zewnątrz, obsługa PIK zapewnia osobie pomoc innych osób znajdujących się na terenie Spółki. Przykładowe sposoby ewakuowania osób z niepełnosprawnością ruchową lub dysfunkcjami wzroku zawiera pkt 8.5.
- 9.9. Obsługa PIK upewnia się, czy wszyscy petenci opuścili biurowiec.

10. Dokumenty przywołane/związane

- 10.1. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2019 r. poz. 1696)
- 10.2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2021 r. poz. 869)
- 10.3. „Procedura Ewakuacji osób niepełnosprawnych w Karkonoskiej Państwowej Szkole Wyższej w Jeleniej Górze”; A. Martysiewicz, J. Prus, J. Szelinger; <http://bip.kpswjg.pl/userfiles/file/doc/zr21/ZA%A3ACZNIK%20zarzadzenie%2040%20Procedury%20ewak.%20os.%20niepe%B3.%2030.04.2021.pdf>; kwiecień 2021
- 10.4. <https://polskabezbarier.org/ewakuacja>
- 10.5. „Kurs strażaków ratowników OSP część I, temat 11: Ewakuacja ludzi, zwierząt i mienia”; Piotr Bielicki; <https://slidetodoc.com/kurs-straakw-ratownikw-osp-cz-i-temat-11/>